

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.
Concure, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.
PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci
Telefon pentru oraș
comitat Nr. 266.

Discursul de deschidere

a adunării generale a Reuniunii învățătorilor timișoreni ținută la 2/15 august în Timișoara și rostit de președintele I. Vuia.

Onorabilă adunare generală.

Iubiți colegi!

Vă salut cu dragostea sinceră a unui frate în marea noastră întrunire anuală, încarea ni se impune a încheia bilanțul activității noastre de un an și a compune planul și preliminarul cheltuirii forțelor noastre spirituale pentru un nou an de muncă asiduă.

De vom consilia verdictul marelui tribunal public asupra activității noastre, ne vom convinge, că încă e mare numărul celor dornici de un progres mai *accelerat*, cari nu sunt mulțumiți pe deplin cu rezultatele activității noastre.

În fața acestei situațiuni ni se impune datoria de a cerceta cauza relelor și ale espune în toată sinceritatea.

Sunt multe *impedimentele*, cari stau în calea unui progres normal. De data aceasta vom suleva un singur rău și acela este puțină *considerațiune*, de carea se bucură statul învățătoresc la noi.

»Nu e destul a ameliora învățământul moralei — a zis Ohlsen în marele congres internațional dela Paris — mai trebuie să dăm învățătorului o *mare autoritate morală*. După cum nu numai cadrul face tabloul, asemenea tabloul fără cadru nu este complet. Înțelegem prin cadru stima de carea se bucură învățătorul în opinia publică. Autoritatea oficerilor este rezultatul înaltei considerațiuni, pe carea o acoardă națiunea.

Tot astfel ar trebui se fie și pentru învățători; trebuie se constatăm însă cu regret, că corpului învățătoresc nu i-se acoardă de către societate considerațiunea meritată. Toată lumea aduce omagii instrucțiunii, dar aceasta nu este decât ceva platonice.

Și dacă lumea pedagogică a Franței astmod se plânge de considerația societății, ce vom zice noi, cei atât de puțin considerați?!

Priviți învățătorul nostru în societate, în puținele noastre instituții culturale, să nu zic în

organismul vieții noastre bisericești și veți câștiga trista esperință: *cât de puțin este aprețiat la noi paznicul celui mai scump tezaur, legiuitorul și suveranul poporului — învățătorul neamului!* Noi am pierdut din vedere marele adevăr, că învățătorul este zăul Atlante, carele poartă pe umerii săi soarta poporului.

Constatat odată răul, ni se impune atât nouă, cât și nemijlocit superiorității noastre școlare a nizu pentru ridicarea prestigiului și respective a autorității statului învățătoresc; special ven. noastre autorități li se impune a *trezi și susține* în învățătorime vie dragostea către chemarea ei, a o animă și însufleși prin recunoașterea zelului și a împlinirii datorinței lor și ai distinge prin alegerea lor în sânul corporațiunilor noastre bisericești și chemarea învățătorimii în organismul administrațiunii și inspecțiunii școlilor noastre.

Numai dând o asemenea atenție învățătorimii va deșteptă în generațiile viitoare dragostea către chemarea învățătorească și atunci fie convinse ven. noastre autorități, că zierele oficiale nu vor fi nevoite a face atâta reclamă carierii învățătorești.

Căci care motiv face pe părinți a încunjura chiar acum cariera învățătorească, când li s'a ameliorat atât de simțit dotația, dacă nu tocmai puțină considerație de carea se bucură învățătorul în societate și chiar în oficiul său.

Dacă vom cerceta mai temeinic cauza, pentru carea învățătorul nu se bucură de destulă considerațiune în societate, trebuie să recunoaștem că aceia zace și în noi înșine. Căci prea firesc și natural este, că nime nu va stimă persoana și activitatea noastră, cât timp înșine nu vom nizu să ridicăm prestigiul statului învățătoresc.

Prestigiul statului nostru îl vom ridica:

1. Prin împlinirea conștiințioasă a datorinței noastre școlare și extrașcolare. Căci dacă vom considera, că ne-am achitat datorința numai prin îndeplinirea datorinței strict oficiale, nu suntem mai mult decât niște *provățuitori seci ai catedrelor*, decât zileri plătiți, cari abia așteaptă apusul soarelui pentru a-și lua plata lor.

Cătră voi urzitorii fericirii noastre îmi îndreptez rugarea și vă conjur cu evangelistul: »*Cu vrednicie se umblați după chemarea cu carea sunteți chemați.*«

2. Nizuiți ca purtarea fraților voastre să corăspundă numelui de luminători ai neamului.

Autoritatea învățătorului trebuie să se întemeieze pe o *superioritate morală* atât în fapte, cât și în știință, căci numai aceea va asigura învățătorimii respectul cuvenit.

Să nu uităm, că cel ce dorește autoritate, are să fie însuși o autoritate.

3. Veți ridică prestigiul învățătorimii, dacă nu veți rămâne staționari, ci veți nizi spre o *continuă perfecționare* prin cetirea tuturor opurilor de specialitate, prin cercetarea cu diligență a tuturor adunărilor învățătorești, în cari vi se impune sânta datorință a luă parte activă, a cercetă școalele colegilor mai desteri și cu esperință, ai consilia și ale urmă sfaturile lor binevoitoare.

Dacă veți nizi la fi *deplin orientați* în cele oficiale, nu veți umblă pe dibuite, iar pe dascălia fraților voastre nu va prinde rugina nici când, ci din contră veți simți o nespūsă ușurință, o plăcere și bucurie pentru cariera noastră sublimă. Învățătorul carele nu știe penetra în sufletul elevului, care nu se simte amicul progresului, care nu va nizi să deștepte în elevi *voia și interesul* pentru studii, care nu va oțeli spiritul prin o tractare metodică corăspunzătoare, acela nu este învățător. Timpurile de tristă amintire, când întregul ideal pedagogic al învățătorului a fost ai dă cărții de scoară — la finea anului — fără a-și dă seamă de clasica atentificare a lui Quintilian, că: »Sufletul este un cămin ce trebuie încălzit, iar nu vas ce caută să-l umplem«, se sperăm că a trecut. Școala modernă și-a impus de scop primordial cultura formală, adecă *agerimea minții* și deșteptarea voinții la muncă în elevi. Celebrul Iules Simon a enunțat cel mai clasic principiu: »Voiesc a oțeli și nu a îngreua spiritul«. Să aprețiem mai mult *memoria rațiunii*. La noi — în trecut — fondul învățaturii s'a redus mai mult la memorizarea mecanică a cuvintelor, iar nu înțelegerea faptului, sau al adevărului exprimat.

Aprețiați mai mult principiul: învățământul are să fie practic. În luptă pentru traiu mulțimea are nevoie mai mult de hrană, decât de lucș.

Dacă învățătura din școală ar fi să se întindă pe tarabe ca marfa din prăvăli, câți nu ar esclama cu Socrate la vederea unui târg de obiecte de lucș: »Ce lucruri, de cari eu nu am nici o trebuință.«

4. Veți ridică prestigiul statului învățătoreșc prin o pășire cu tact față de superioritatea noastră școlară, arătându-i stima cuvenită și esecutând cu punctualitate toate ordinațiunile ei.

5. Iubiți tinerimea concrezută conducerei și culturei voastre, căci numai iubirea naște iubire, respect și încrederea reciprocă și devotațiunea cea adevărată.

»Educătorul trebuie să știe iubi — zice Carol Schmidt — ca să poată propagă iubire și să samene în lume iubire.«

6. Nizuiți a fi în *contact cu oameni culți* și încunjurați societatea acelora cari sunt sub demnitatea voastră personală, Grijiți însă, să nu degenereze sentimentul vostru în vanitate și aroganță. Rămâneți și în viitor povățuitorii și îndrumătorii celor slabi și neorientați, dar nu vă demiteți la intimități și lucruri cari pot detrage din autoritatea voastră.

7. Nizuiți a trezi și hrăni în inimile voastre ambiția nobilă pentru statul din care faceți parte.

Numai privită fiind chemarea noastră din un punct de vedere *ideal*, de o *apostolie culturală*, se va trezi în inima noastră aceea schinteie divină ce uumim *sublimitatea vocațiunii noastre*.

Învățătorul nu este permis să descindă nici când din sfera idealelor sublime în josimea micilor interese materialiste.

El este și trebuie să rămână soldatul conștient al unei vocațiuni sublime.

8. Nizuiți a ridică în ochii poporului prestigiul școalei și al misiunii apostolice al învățătorului prin sărbări școlare, espoziții de lucruri de mână și prin esamene bine reușite.

9. Nizuiți ca vieța voastră familiară să fie modelul neprihănit al vieții conjugale adevărate, iar creșterea fiilor vostri să servească de model tuturor familiilor.

Fiiți precauți în alegerea consoartelor voastre ca acelea — din punct de vedere intelectual — să fie la înălțimea progresului social și cultural de azi. Căci durere, câți tineri — conduși de interese meschine materiale — au decăzut prin căsătorii neacomodate.

10. Purtați în inimile fraților voastre interesele obștești ale comunei bisericesti și politice și nizuiți prin sfatul și faptele voastre a contribul la sanarea tuturor relelor, cari bântuie azi viața socială a omenirei.

11. Doriți ca respectul societății să vă întimpine prefutindenea, atunci fiiți în prima linie *bărbați de caracter*. *Integru rezoluții și firm decisi* în toate acțiunile vieții voastre, căci numai atari suflete vor făuri suflete și caractere firme în inimile elevilor lor. Nu oameni șovăelnici, nu trestii cari se pleacă la adierea unui vânt trebuiește armatei regeneratoare a neamului.

Admit, că dacă vă veți acomoda împrejurărilor drumul vieții e mai neted, dar să nu pierdem din vedere că atunci odiul și disprețul societății omenesti ne va însoți pas de pas.

Din contră, fiind caractere firme, bărbați întregi, deși vom călca un drum mai puțin neted, vom avea înse totdeauna titlu la respectul societății.

Nizuiți deci a vă da singuri o educație prin *desăvârșirea caracterului moral*, ca să deveniți o icoană, un model turmei concrezută culturii voastre. Oh, voi, cari deschideți în inimile nevinovate izvorul bărbăției și al caracterului, fiți tipuri desăvârșite ale caracterului firm.

În fine împlinesc cea mai dureroasă datorință de a vesti și din acest loc, că școala română a luat haină de doliu pierzând pe pedagogul desăvârșit, pe dascălul entuziast, pe caracterul firm, carele a simțit atâta durere pentru nevoile noastre, pe amicul și povățuitorul nostru, pe profesorul model Dr. Petru Șpan, membru onorar al reuniunii noastre. Uniți glasurile voastre amuțite de durere spund veșnică fie amintirea lui și rodnică sămânța carea a sămănat-o el în inimile noastre. Premiând aceste și salutând cu bucurie în mijlocul nostru pe prea on. D. Dr. T. Puticiu comisar consistorial, pe S. Roja delegatul sororii reuniunii aradane, pe P. Savi, P. Rămneanțu, G. Paliciu, S. Andrișoiu, G. Petroviciu, T. Radulea și R. Crăciun delegații sororii reun. caransebeșane, pe spect. D. E. Ungurean, pe prea on. adm. prot. M. Păcățian, pe preoții N. Martinoviciu, V. Petrovici, A. Todan, și C. Popoviciu și pe toți onorații declar adunarea generală de estimă de deschisă.

Deale fraților din Regat.

(Nouile costume preoțești note după proiectul de regulament.) În sesiunea de toamnă, membrii consistorului superior bisericesc vor avea de discutat, un proiect de regulament privitor la costumele pe care le vor purta pe viitor preoții. Acest proiect de regulament a fost întocmit de o comisie de membri ai C. S. B. cari s'au întrunit la Sinaia sub președinția P. G. Archimandrit Mitrofor Dionisie starețul mănăstirii Sinaia.

Ca raportor al acestui regulament a fost ales pr. Ec. C. Ionescu de la biserică Ciubu cu Barză din Capitală.

Nouile costume prezintă particularități cari au menirea de a da o înfățișare cu totul nouă îmbrăcăminte preoților noștri.

După proiectul de regulament întocmit de membrii comisiei însărcinate cu acest lucru de C. S. R. cităm următoarele:

Potcapul pe viitor va fi de postav negru, cu bordură puțin pronunțată, și cu panglica neagră de rips. Diaconii vor purta potcapiu fără panglică.

Sub nici un motiv nu se va permite ca potcapiu să fie de pluș, de păslă ori de catifea.

Culionul va fi purtat numai de preoții cari au ocupat ori ocupă diferite demnități bisericești.

Culionul de culoare vișinie închisă, va fi purtat de protoerei și revizorii eclesiastici.

Culioanele de culoare violetă (liliachie) vor fi purtate de membrii consistoriilor spirituale.

Culioanele de culoare albastră închisă vor fi purtate numai de preoți cari au ocupat demnități bisericești.

Purtarea culionului și a potcapului va fi obligatorie, când preoții vor merge la biserică, la autoritățile civile și la cele militare.

În afară de aceste împrejurări preoții vor purta pălării de pluș negru lustruit, ca și preoții români din Transilvania.

Părul capului pe viitor va fi tuns și bine îngrijit. Reverendă sau anteriul va fi de culoare neagră și croit pe corp. Cordonul ce se pune peste reverendă va fi de culoare neagră și de panglică.

Preoții cari ocupă demnități bisericești vor purta cordoane la fel cu culoarea potcapului.

Rasa sau giubeaua va fi deasemeni din materie de culoare neagră, nu va avea nici o despicătură și și nu va avea nasturi de încheat.

Numai la guler va avea o copcă cu o încheetoare de găitan.

De la 1 mai până la 1 septembrie, din cauza căldurilor prea mari, preoții vor putea să poarte reverende și giubele de culoare cenușie închisă.

Preoții din parohiile rurale în hotarele comunei lor vor putea purta anteriul și giubeaua mai scurtă, și făcută din materie de casă.

În afară de comuna lor, și când vor fi chemați înaintea autorităților comunei se vor prezenta în uniformă reglementară.

Monahii și clerul monahal vor purta costumele de azi și cu foarte mici modificări.

Convocare.

În virtutea §-ului 12 din statute convocăm prin aceasta

adunarea generală a V-a

a „Reuniunii Învățătorilor dela școlile populare conșionale de sub jurisdicțiunea Consistorului gr.-ort. rom. din Oradea-mare” pe marți, 16/29 august 1911, în biserică gr.-ort. rom. din *Tinca*, la care sunt invitați toți membrii ordinari, fondatori și ajutători, precum și toți binevoitorii și sprijinatorii Reuniunii.

PROGRAM.

Ședința I-a (Înainte de prânz.)

1. Dimineața la orele 7 participare la sfânta liturgie și chemarea Duhului sfânt.
2. Cuvânt de deschidere și salutarea oaspeților.
3. Constatarea membrilor ordinari prezenți.
4. Prezentarea rapoartelor și exmiterea comisiunilor pentru cenzurarea raportului general al comitetului, al cassarului, bibliotecarului și al controlorului, precum și pentru înscrierea de membri noi.
5. „Cum poate să-și câștige învățătorul autoritate morală față de școlari și părinți”, disertațiune de Gheorghe Achimaș.
6. „Cartea funduară”, lecțiune de I. Cloambeș.

Ședința II-a (După prânz.)

7. „Necesitatea educațiunii în legătură cu calitățile învățătorului ca educator”, disertație de Melețiu Suciu.
8. „Matriculele de stat”, lecțiune practică de d-șoara Hortenzia Rațiu.
9. Raportul comisiunilor exmise sub punctul 4.
10. Propuneri și interpelări.
11. Staverirea timpului și locului adunării generale viitoare.

12. Inchiderea adunării generale.

Din ședința comitetului central al reuniunii ținută în Beins, la 10 august (28 iulie) 1911.

Vasile Sala,
președinte.

Ioan Roșu,
secretar.

Nota! În preșara adunării va avea loc convenerirea de cunoștință în hotelul „Hungaria”. — În seara de 16/29 aug. tinerimea din Tinca aranjează un concert urmat de dans în onoarea și în parte și în favoarea reuniunii. — Cei ce reflectează la cvartiere gratuite, sunt poștiți a se anunța cel puțin cu 3 zile înainte la dl Gheorghe Achimaș inv.: iar pentru participare la banchetul ce va avea loc cu aceea ocaziune să se anunțe la dl Romul Barbu contabil în Tinca.

Prin aceasta se convoacă și comitetul central în ședință pe ziua de 16/29 aug. la orele 8 a. m. în localitatea școlii confesionale gr.-ort. rom. din Tinca.

Nr. 3462/1911.

Anunț școlar.

Școala diecezană civilă de fete din Arad.

Se aduce la cunoștința Onoratului Public, că înscrierile la școala civilă de fete cu internat din Arad pentru anul școlar 1911|12 se vor face în zilele de 19—24 august (1—6 septembrie) — afară de duminica din 21 aug. (3 sept.) a. c., — în localitatea școlii (Strada Deak Ferencz Nr. 27.

Părinții vor proceda însă corect, dacă în scris își vor anunța fetele spre primire încă de mai înainte, îndată după publicarea acestui anunț, adresându-se în această afacere referentului dela Consistorul rom. ort. din Arad, dlui dr. George Ciuhandu, dela care se vor putea cere și eventualele informațiuni, de cari ar mai avea trebuință cei interesați.

Taxa pentru internat, în vederea scumpetei mari, pe întreg anul școlar este de 500 cor., în care sumă se cuprinde și didactrul școlar.

Taxa de întreținere este a se plăti anticipativ în 4 rate egale de câte 125 cor. și anume: la 1 sept., 1 nov., 1 febr. și 1 april al anului școlar, la *Administrația cassei Consistorului, în persoană ori cu poșta.*

Pentru aceasta taxă elevele vor primi:

1. *Instrucțiunea recerută pentru clasele I—IV civile*, educațiune religioasă-morală, deprindere în conversația română, maghiară și germană, apoi instrucție în *economia de casă*, deprindere în *pregătirea bucatelor croit și cusut.*

2. Locuință în odăi igienic îngrijite, provăzute cu mobile necesare.

3. Vipt întreg și anume: *dejun* (cafea cu lapte), *prânz* (2 plese, iar duminica și în sărbători 3—4 plese), *ujină* (cafea cu lapte) și *cină* (doua plese).

4. Spălat laminat, încălzit și tot la două săptămâni baie (scaldă).

Afară de taxa de întreținere elevele interne mai au solvi 10 cor. *pentru medicină* (pe întregul an), pentru care taxă elevele interne vor primi în caz de lipsă îngrijire medicală și medicamente. Taxă de mobilă nu se mai încasează.

Pentru *instrucția de pian* se plătește lunar o taxă de 10 cor. (3 ore la săptămână).

Atât elevele externe, cât și cele interne vor plăti odată pentru totdeauna la *prima înscriere* 6 cor. ca *taxă de înscriere.*

Tot la înscriere fiecare elevă va avea să mai plătească 1 cor., taxă anuală, pentru *biblioteca școlară.*

Taxele pentru medicină, de înscriere și pentru sporirea bibliotecii se vor plăti la mâna directoarei școlii

deodată cu înscrierea. Tot la directoarea școlii va trebui plătită lunar și anticipativ taxa de pian.

Elevele externe vor plăti didactru 60 cor. la an, care asemenea se va solvi anticipativ, în 4 rate egale de câte 15 cor. și anume: rata I la înscrierea din septembrie, rata II. la 1 nov., rata a III. la 1 febr. și rata IV. la 1 april. al anului școlar, deasemenea la mâna *directoarei școlii.*

Elevele externe, cari se înscriu mai târziu, au să plătească *întreg didactrul*, iar elevele primite în internat mai târziu, vor avea să plătească didactru numai pe timpul întârzierii.

Elevele interne, cari ar absentă din internat în decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte cauze, — fie absentarea mai lungă ori mai scurtă, vor avea să plătească *întreaga* taxa de întreținere, dar numai în cazul când eleva respectivă, pe lângă toate că va fi absentă, ar putea fi admisă după lege la examen public ori privat.

Elevele cari ar intra mai târziu în internat, vor avea să plătească întreaga taxa care cade pe *cvartialul* în care vor fi primite în internat.

Acele eleve, cari după absolvarea școlii doresc să se mai perfecționeze în economia de casă, croit, cusut, muzică, pictură ș. a. vor fi primite ca eleve benevole cu toate taxele elevelor interne.

În clasa I civilă se primesc eleve cari dovedesc că au absolvat cu succes 4 clase elementare ori, în lipsă de certificat școlar, vor presta examenul de primire.

În celelalte clase se primesc eleve, cari dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes clase premergătoare la școală de categoria școlii civile.

Absolventele clasei a VI-a elementare se primesc, pe baza unui examen de primire, în clasa corespunzătoare etății lor și rezultatului dovedit la examenul de primire.

Elevele, cari se matriculează pentru primădată la școală, afară de atestatul școlar din clasa precedentă au să mai producă: *extras de botez și certificat de revaccinare.*

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: 1 saltea (mădraț), 1 covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 paplomă cu 2 ceapșafuri de desupt (lepedee) și 2 cuverturi albe (acoperitoare de pat), 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergare, 3 serviete, toate cu monogramuri proprii, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură mare și linguriță, 2 pahare (1 pentru beut, iar altul pentru dinți), 1 lavor (lighian), 4 cărpe pentru șters lavorul; perie de cap, de dinți și de haine; peapăt și foarfeci, haină de port și 4 șurțe negre, 1 palton (haină de iarnă), 2 părechi de ghețe și 1 ploier.

Afară de aceste, fiecare elevă internă ori externă îndată dela începerea anului școlar are să se provadă cu *recerutele manuale și recvize de învățământ* și cu recvizele de scris, de lucru de mână (și de muzică cinevoește.)

Pentru lucrul de mână și pentru alte trebuințe se va depune, *la mâna directoarei internatului* o sumă oarecare de bani, despre care se va purta socoteală.

Elevele la înscriere au să fie însoțite de părinții sau îngrijitorii lor.

În privința uniformei, care va fi modestă, se vor lua la vremea sa dispozițiuni din partea directoarei internatului, ca să fie cât de ieftină și bună.

Prelegerile se vor începe fără nici o arândare în 25 august (7 septembrie) și dela acest termin elevele vor putea fi primite numai cu concesiune specială din partea Consistorului diecezan.

Arad, din șed. cons. dela 16/29 iunie 1911.

Consistorul rom. ort.
din Arad.

CRONICA.

Pentru „Revista Preoților“. La articolul meu cu titlul de mai sus din nr. 30 al acestui organ, văz, că în nr. 22 al »Rev. Preoț.« mi reflectează nu autorul articolului cu pricina, — ci un *altcineva*.

Felul de a scrie al acestui anonim, — care »opintindu-se« acum să apere pe celalalt necunoscut umple o coloană întreagă de ironii deplasate și de greșeli gramaticale — mă dispensează de orice răspuns. Pentru astfel de »gazetari« eu n'am vreme de pierdut.

Oradea-mare 3/16 aug. 1911. *Gh. Tulbure.*

Serbările din Blaj. Băjbăie Blajul acest orașel mic, vechiu focal de cultură românească în agitația serbărilor iubilare a „Asociațiunii“ ce se vor ține în 28 și 29 august n. 1911. Se fac pregătiri mari pentru aceste sărbări, la cari va participa toată floarea cărturării noastre în frunte cu arhierii ambelor biserici surori în număr complet. Tot atunci va ridica nimbul sărbătoresc cultural și sborurile aeroplanice ale simpaticului nostru aviator Vlaicu, care a și sosit deja la Blaj împreună cu ingenioasa sa invenție. Programul serbărilor vezi în Nr. 31 al acestui organ.

Aviz!

Candidații cu cvalificație învățătorească, precum și candidații cu cvalificație preoțească, întru cât doresc să fie aplicați ca învățători suplenți, au să se însinue la Consiliul de aici în timpul cel mai apropiat. Dintre acesteia, ceice se însinue acum întâia oară pentru aplicație au să-și prezinte testimoniul de cvalificație în copie autenticată la vr'unul din oficiile noastre parohiale ori protopopești.

Concurse.

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătorești din T. Cărand se publică nou concurs cu termen de alegere de 30 zile dela prima publicare.

Salarul e 1000 cor. în bani, locuință cu grădină de legumi și stolele cantonale îndatinate.

Reflectanții să-și înainteze recursurile lor of. protopopesc în Feketegyörös, având a se prezenta în curtea duminică ori sărbătoare la sf. biserică spre a-și dovedi desteritatea în tipic și cântare.

T. Cărand la 24 iuliu v. 1911.

Comitetul parohial.

confelegere cu mine: *Petru Serb* protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătorec din Tăgădău se publică nou concurs cu termen de alegere de 30 zile dela prima publicare.

Dotățiunea e: 1000 cor. în numărariu locuință cu grădină de legumi și stolele cantonale îndatinate.

Recurenții suplicele lor să le trimită of. protopopesc în Feketegyörös, având în vre-o duminică sau sărbătoare a se prezenta la sf. biserică de acolo spre a-și dovedi desteritatea în tipic și cântare.

Tăgădău la 31 iuliu v. 1911.

Comitetul parohial.

confelegere cu mine: *Petru Serbu* protopop.

Pentru îndeplinirea definitivă a postului vacant învățătorec cantoral din comuna Tornea, protoprezbiteratul Arad, comitatul Cenad, se publică prin aceasta concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar fundamental 1000 cor. plătibile în rate lunare anticipative și cvinevenalele legale.

2. Spese de conferințe și reuniune Inv. 20 cor.

3. Pentru scripturistică 16 cor.

4. Cvartir cu 5 chilio, cuină, cămară și grădină de legume.

5. Pentru funcțiunile cantorale unde va fi postit: de mormântări mici 1 cor., dela mormântări mari 2 cor., cu hora mortului 4 cor., dela cununie 1 cor., iar la cei dovediți săraci gratuit.

Alesul învățător fără alta remunerație va fi obligat să instrueze și elevii școlii de repetiție să provadă cantoralul în și afară de biserică, să instrueze elevii în cântările și ceremoniile bisericesti și să-i conducă în dumineci și sărbători la sfta biserică, să poarte agendele scripturistice a comitetului și sinodului parohial.

De curățirea și încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericască.

Cei cvalificați cu calcul general distins vor fi preferiți.

Reflectanții sunt postiti ca rugările lor ajustate conform dispozițiilor regulamentare și adresate com. par. gr. or. român din comuna Tornea, să le înainteze Prea Onoratului oficiu protoprezbiteral gr. or. român Arad, până la terminul susarătat având a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sfta biserică din loc, spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Din ședința com. par. gr. or. rom. din Tornea, ținută la 7/20 august 1911.

Trăian Iancin

preș. com. par.

Aurel Băneș

not. com. par.

În confelegere cu: *Vasile Beleş* protopop inșp. școl.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătorec dela școala conf. rom. gr. ort. din Birchiș clasa inferioară I—II se publică concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare, în organul „Biserica și Școala“, pe lângă emolumentele următoare:

1. Salar fund. în bani 1000 cor.

2. Locuință în natură cu grădină de legumi de 1/4 jugăr.

3. Pentru scripturistică 10 cor.

4. Pentru conferință 10 coroane. Acea-ta sumă o capătă numai dacă participă la conf. ceia ce are să dovedească cu act dela prezidiul conf.

5. Dela înmormântări din parohia a II de ori ce categorie și în ori ce formă să săvârșește unde va fi postit 1 cor.

6. Dela parastas, din parohia a II unde este postit 40 fil. Cvinevenalele se vor cere dela stat.

De curățenia locuinței învățătorului pe din lăuntru și din afară și a curții (ocolul) se va îngriji alegândul învățător.

Alegândul învățător conf. §. 13 din Reg. pentru organizarea Inv. va avea să provadă cantoralul în strana stângă și afară de sfta biserică la toate ceremoniile obveninde, să instrueze elevii în cântările bisericesti, să conducă elevii în dumineci și sărbători în sfta biserică, și să țină prelegeri cu elevi de repetiție din parohia a II-a toate acestea fără alta remunerație.

Acți recurenți cari vor produce atestat despre desteritatea de a instrui și conduce cor vor fi preferiți.

Recurenții sunt poftiți ca recursurile ajustate conf. Reg. pentru org. învățământului, adresate comitetului parohial din Birchiș, să le substearnă oficiului protopresbiteral din Lipova (Lippa) să se prezinte sub durata concursului în vre-o duminică ori sârbătoare, în sfta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Birchiș la 31 iulie 1911.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Ioan Cimponeriu* adm. prot.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc, dela școala conf. rom. gr. ort. din Birchiș, clasa superioară III—VI, se publică concurs, cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala”, pe lângă emolumentele următoare.

1. Salar fund. în bani 1000 cor.

2. Locuință în natură cu grădina de legumi de 1/4 jugăr.

3. Pentru scripturistică 10 cor.

4. Pentru conferință 10 cor. Această sumă o capătă numai dacă participă la conf. ceia-ce are să dovedească cu act dela presiul conf.

5. Dela înmormântări parohia I. de ori ce categorie, și în ori ce formă să săvârșește, unde va fi poftit 1 cor.

6. Dela parastas, din parohia I. unde este poftit 40 fileri.

Cvencvenalele se vor cere dela stat.

De curățirea locuinței învățătorului pe dinlăuntru și din afară, și a curții (ocol) se va îngriji alegândul învățător.

Alegândul învățător conf. §. 13 din Reg. pentru organizarea inv. va avea să provadă cantoratul în strana dreaptă, și afară de sfânta biserică, la toate ceremoniile obveninde, să instrueze elevii în cântările bisericesti, să conducă elevii în dumineci și sârbători în sfta biserică, cu cari să cânte cântările ceremoniale susținând uzul cu îmbrăcarea unor elevi la sfta liturgie și să țină prelegeri cu elevi de repetiție din parohia I. toate acestea fără alta remunerație.

Acei recurenți cari vor produce atestat despre desteritatea de a instrui și conduce cor vor fi preferiți.

Recurenții sunt poftiți ca recursurile ajustate conform regulam. pentru organizarea învățământului, adresate comitetului parohial din Birchiș, să le substearnă în termen regulat la oficiul protopresbiteral din Lipova (Lippa) să se prezinte sub durata concursului în vre-o duminică ori sârbătoare în sfta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Birchiș la 31 iulie 1911.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Ioan Cimponeriu* adm. prot.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățător la școala II-a din Șomoșcheș, prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. în bani 649 cor. 80 fil., 2. 4. holde pământ arător cu drept de pășunat, prețuit în 80 cor., 3. 20 m. lemne, din cari jumătate sunt pentru încălzitul salei de învățământ, iar cealaltă jumătate care e competența învățătorului, e prețuit cu 80 cor. (astfel salarul învățătorului în bani, pământ și lemne, prețuite toate în bani, dau suma de 809 cor. 80 fil.) 4. locuință în natură cu 1/2 grădină și supraedificatele necesare; 5. dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor., cu hora mortului 3 cor., 6. spese de conferință 20 cor., 7. scriptu-

ristica 10 cor., 8. pentru curățitul salei de învățământ 25 cor. Intregirea salarului, conform legii în vigoare, se va cere dela stat și tot de acolo se vor cere și cvencvenalele.

Darea după pământ o va solvi alesul.

Alesul va avea să conducă școala a doua, precum să instrueze și elevii școalei de repetiție, apoi va avea să provadă cantoratul în strana stângă și va trebui să conducă elevii săi la biserică și a cânta cu aceia în toate duminicile și sârbătorile, fără alta remunerație.

Recurenții sunt poftiți, ca rugările ajustate conform Regulamentului și adresate comitetului parohial să le înainteze Prea On. Oficiu ppsc gr. or. rom. din Borosjenő (com. Arad), în termenul de mai sus, având a se prezenta în același termen și în s. biserică din Șomoșcheș spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comit. par. din Șomoșcheș ținută la 7/20 august 1911.

Simeon Bulcu

preș. com. par.

Ioan Tau

not. com. par.

In conțelegere cu: *Ioan Georgia* ppsc. și insp. școl.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului inv. vacant din Tilecuș, protopresbiteratul Peșteșului, se publică concurs cu termen de alegere pe ziua de 14/27 septembrie 1911.

Emolumentele: 1. Prin repartiție asupra poporului 600 cor. 2. Intregirea dela stat votată în suma de 360 cor. 3. Stolele uzuatate 40 cor. de tot. 1000 cor. Învățătorul are să conducă cor vocal, este îndatorat a conduce elevii la sfânta biserică și e obligat a servi în sfânta biserică de cantor, fără vre-o remunerație specială, decât cea uzitată în trecut. 4. Cvartir liber, cu supraedificatele necesare.

Doritororii de a ocupa acest post să-și trimită cererile de concurs, adresate comitetului parohial din Tilecuș, P. O. oficiu ppsc în M.-Telegd până la 8/21 sept. 1911, având dâșii cu știrea protopresbiterului tractual, să se prezinte în comună spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului parohial, ținută la 21 iulie (6 august) 1911 în comuna Tilecuș.

Vasile Chirila

paroh preș. com. par.

Crăciun Ardelean

not. com. par.

In conțelegere cu mine: *Alexandru Munteanu*, protopresbiter, inspector de școale.

—□—

2—3 gr.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala gr. or. rom. din comuna Talpe (Talp) Bihor, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. În bani gata 140 cor. dela comuna bis. repartiți pe credincioși și Incasați prin episcop, care efeptuește solvirea anticipative rate treilunare.

2. Venite cantonale separate: 10 cor;

3. Pentru conferințe inv. 10 cor.;

4. Scripturistică 10 cor.

5. Cvartir acomodat cu zidirile laterale necesare precum și grădină pentru legumi. — Alesul învățător va fi deobligat a instrui elevii în toate obiectele prescrie la școala elem. poporală de toate zilele și a conduce școala de repetiție iar însărcinat — va propune și religiuinea.

Are a provedea și cantoratul, instruind elevii cânta răspunsurile; va lua parte la funcțiunile cantonale unde va fi poftit; acest venit nu se computează în salar.

Intregirea la salariu și cvincvenalele prescise se vor cere dela stat. Cel ales numai decât să-și ocupe postul.

Dat în Talp (Talpe) la 3/16 iulie 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul adm. ppbiteral: *Dr. Victor Fildan.*

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățăto-rești din Bocsig, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: în bani 600 cor., 2. scriptu-ristica 6 cor., 3. pentru conferință 20 cor., 4. pentru învățător 3 st.□ de lemne, în preț de 48 cor., 5. pentru funcțiunile cantonale, stolele uzuale, 6. întregirea le-gală, a fost deja staverită dela stat și tot de acolo se vor cere și cvincvenalele legale, 7. cvartir cu 2 odăi și cuină, cu supraedificate și grădină de 800 st.□

Alegândul, fără altă remunerație, va fi îndatorat a instrui și elevii școlii de repetiție, apoi a se îngriji de cantorat, precum și a conduce elevii la s. biserică în dumineci și sărbători.

Aceia, cari știu conduce cor vor fi preferiți.

Recurenții să-și ajusteze recursurile lor după prescisele regulamentare și adresate comitetului pa-rohial gr. or. rom. din Bocsig, să le subștearnă P. On. Oficiu ppresbiteral gr. or. rom. din Ienopolea (Boros-jenő), având a să prezintă în s. biserică din Bocsig, în careva duminică ori sărbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* protopresbiter, insp. școl. conf.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala a II-a conf. gr. or. română din Mădăras, se scrie concurs cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare, pe lângă următorul salariu:

Bani gata dela comuna bis. 200 cor. Locuință în natură cu 2 chilii, cămară și cuină și grădină de le-gume. Pentru încălzirea saiei de învățământ se va în-griji comuna bisericască. Alesul va avea să provadă și cantoratul și să conducă și strana stângă, să in-strueze elevii în cântarea bisericască în dumineci și sărbători și să conducă școala de repetiție, fără altă remunerațiune. Pentru întregirea salariului la 1000 cor. și pentru eventualele cvincvenale se va cere ajutor dela stat. Darea după salariu o va solvi alesul.

Recursurile ajustate conform regulamentului și adresate comitetului parohial din Mădăras sunt a se înainta oficiului protopopesc în Micherechiu, iar recu-renții se vor prezenta în vre-o duminică ori sărbă-toare în biserică de aici pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Mădăras la 24 iulie (6 aug.) 1911.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *N. Rocsin* protopop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa a II din Bicaci, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Pământ parohial 27 jug. cat., o cânepiște, un intravilan și competența de imaș.

2. Bir preoțesc, circa 17 cubule grâu săcăreț.

3. Stolele următoare: prohod mare 10 cor, iar dela săraci 6 cor.; mort mic 2 cor., — cununie 5 cor. botez 1 cor., — sfeștanie 1 cor., — maslu 2 cor. —

liturgie pentru bolnavi sau morți, dacă se va servi du-mineca 1 cor. iar în alte zile 2 cor.

Alegândul preot va solvi toate dările ce cad după beneficiul său, și — fiindcă nu este casă parohială — singur se va îngriji de locuință.

Recursurile ajustate conform presciselor regula-mentare și adresate comit. parohial din Bicaci să se trimită ofic. ppesc al tractului Tinca în Mėhkerék, iar recurenții să se prezinte în vre-o duminică ori sărbă-toare în sfta biserică din Bicaci, ca să-și arate desteritatea în cele rituale.

Bicaci, la 24 iulie (6 aug.) 1911.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *N. Rocsin* protoprezbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățăto-rești vacante din Miersig, cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă, pe lângă următorul salariu:

1. Dela parohie 700 cor. 2. Întregire dela stat până la 1000 cor. 3. Locuință bună cu grădină de le-gume. 4. Pentru încălzitul și curățitul saiei de învă-țământ 6 metri cub. de lemne și 30 cor. bani. 5. Pen-tru conferințe 10 cor. iar pentru conducerea grădinei de pomi va căpăta dela comuna politică un onorar potrivit.

Alegândul învățător va fi obligat să instruiască elevii din toate obiectele prescise la școala elem. po-porală și va provedea și cantoratul.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererea instruată conform regulamentului și adresată com. par., oficiului protoprezbiteral al tractului Tinca în Mėhkerék, având totodată a să prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în biserică din Miersig, pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *N. Rocsin* protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa III. Căr-peștii-mici (Törpefalva), din protopresbiteratul Beiușu-lui (Belényes) cottul Bihor, se publică concurs cu termen de alegere pe 4/17 septembrie 1911 adecă pe duminică a XIV după Rusali, pe lângă următoarele emolumente:

1. Sesiunea parohială: 10 jug. 376 m.□;

2. Bir preoțesc: 15 litre cucuruz (sfărmat) de fiecare număr de casă;

3. Stolele: Pentru un botez: 50 fil. pentru mort mic: 2 cor., pentru mare dela 6 cor., pentru liturgie privată 2 cor. pentru sfeștanie 1 cor.; una zi de lucru dela credincioși, cu mâna, cu carul ori plugul.

4. Întregire dela stat la 1200 respective 1600 conform evaluificațiunei alesului.

Recursurile ajustate cu documentele de lipsă con-form Regulamentului pentru parohii, adresate comite-tului parohial din Cărpeștii-mici sunt a se înainta la oficiul ppesc din Beiuș, având recurenții a se prezenta în cutare duminică ori sărbătoare la sfta biserică spre a-și arăta desteritatea în cant, tipic și în omiletică ținând cont de §. 33 al Regulamentului pentru parohii.

Dat în Cărpeștii-mici din ședința comitetului pa-rohial ținută la 13/26 maiu 1911.

Teodor Popovici

preș.

Nicolae Flont

notar.

În conțelegere cu adm: *Dr. Victor Fildan.*

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. română din comuna Bihar-kaba (Căbăești) se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreună cu acest post sunt următoarele:

1. În bani gata 580 coroane dela comuna bisericească, repartizată pe credincioși încasați și solviți prin episcop în rate treilunare anticipative.

2. Folosirea intravilanului 20 cor.

3. Intregire dela stat 400 coroane.

4. Cărtir cu 2 chilii, cămară, culină și apartamentele necesare.

Recursele instruite în sens regulamentar sunt a se adresa comitetului parohial din Căbești și a se înainta oficiului protopopesc din Belényes (Beiuș), iar recurenții au a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în biserica din Căbești pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Căbești la 13/26 iulie 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul adm. ppsc.: *Dr. Victor Fildan.*

—□—

3—3

În sensul rezoluției Ven. Consistor gr. or. din Oradea-mare de sub Nr. 2981/909 și pe baza învâințării Ven. Consistor Diecezan din Arad sub Nr. 6705/909 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios pentru postul învățătoresc vacant din **Pócsafaiva** (Pociovești) pe lângă următoarea dotațiune: în bani gata dela parohie 280 cor.; venite cantorale 32 cor. din aranda pământului cantoral 200 cor.; relut de lemne 72 cor.; scripturistica 10 cor.; spese de conferințe 12 cor.; întregire dela stat 400 cor.; cărtir cu 2 chilii, culină, cămară, scl. Recursele instruite în sens regulamentar și adresate comitetului parohial din Pociovești sunt a se înainta oficiului protopresbiteral din Belényes (Beiuș) iar recurenții se vor prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare la sfta biserică pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat în Pócsafaiva (Pociovești) la 14/27 iulie 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul adm. ppbiteral: *Dr. Victor Fildan.*

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei **Ceișoara** (Cseszvára) protopopiatul Beiușului, se publică concurs cu termen de alegere pe 8/21 septembrie a. c. la sârbătoarea Nașt. Născ. de Dzeu, pe lângă următoarele emolumente:

1. Casă parohială cu supraedificatele necesare;

2. Sesiunea parohială 14 jug. calastr. pământ arător și fână.

3. Intregire dela stat pentru cei cu cvalificațiune de clasa III. 560 cor. 46 fil.

4. Dela 138 numeri de case câte una ziua de lucru cu mâna, carul sau plugul, ori răscumpărare în bani.

5. Stolele uzuate.

Doritorii de a ocupa această parohie să-și înainteze rugarea de concurs ajustată în regulă și adresată către comitetul parohial din Ceișoara pe calea oficiului protopopesc din Beiuș sub durata concursului având a se prezenta în sfta biserică din Ceișoara spre a-și recomanda aptitudinile în cant, tipic și omiletică ținând cont de dispozițiunile Regulamentului pentru parohii §. 33.

Dat în Ceișoara din ședința comitetului parohial ținută la 13 iulie 1911.

Dimitrie Vușcan
președinte.

Ioan Bar
notar.

În conțelegere cu adm. ppsc.: *Dr. Victor Fildan.*

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți vacante din **Bodrogul-vechiu** prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele anuale împreună cu acest post sunt: 1000 (una mie) coroane; pentru competența de lemne 20 coroane; scripturistica 9 coroane; pentru conferințele învățătoresți 10 coroane. Cortel liber, uzfructul grădinei școlare grajd și adăpost pentru galie.

Doritorii de a ocupa această stațiune se avizează a-și așterne documentele de cvalificațiunea prescrișă prin lege până la termenul indicat Prea On. oficiu pprezbiteral în Timișoara (Temesvár-Gyárvaros) având sub durata concursului să se prezente în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Bodrogul-vechiu la 20 iulie (2 august) 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezb.: *Dr. Tr. Putici* insp. de școale.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei (prime vacanță din **Bucovăț**, carea începând cu nrul 92 se continuă în dreapta drumului ce duce spre Moșnița, la carea aparțin și pusele Gyék și Szelistye, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Beneficiul parohial se compune din folosirea sesiunii parohiale de sub Nrul 260 al cărții funduare; din stolă și birul legal; precum și din eventuala întregire dela stat.

Alesul va avea să catehizeze la școalele din comună.

Parohia fiind de clasa a II (doua) se recere, ca recoursele ajustate cu documentele recerute să le aștearnă reflectanții la Prea On. oficiu pprezbiteral din Timișoara (Temesvár-Gyárvaros). Recurenții vor avea să se prezente în s. biserică cu observarea §. 33 din Regulament spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Bucovăț la 26 iulie (8 august) 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezb.: *Dr. Tr. Putici.*

—□—

3—3

La Librăria Diecezană din Arad

se află de vânzare

Molitvelnicul cu litere latine

legat à cor. 14.

